

Villaksen på tørt land i klimadebatten?

På Enova-konferansen - det grønne gullet - i Trondheim denne uken står til manges store interesse klima og energi på dagsorden. Vi er redd hensynet til villaksen glemmes i diskusjonene der.

Et tiltak som vil stå sentralt på konferansen og som både skal øke Norges verdiskaping og være et bidrag til å redusere klimautslipp er å legge flere strømkabler til nabolandene våre. Vannkraftens store fortrinn er at energi lagres i vannmagasiner og at produksjon av varierende mengde klimavennlig energi hurtig kan tilpasses etterspørsel og pris. Selve forretningsideen er i perioder å selge vannkraft dyrt og i andre perioder kjøpe billigere kraft utenfra. Kranene skal åpnes og stenges på kort varsel – vannkraftens muligheter for såkalt effektkjøring kan dermed gi store gevinster.

Men ikke for villaksen. Villaksen gyter i vassdrag, og mange av dem er kraftregulerte. Lakseungene vokser i løpet av to til fem år opp i elva før de smoltifiserer og drar ut på næringsvandring i havet. Det er de små lakseungene som ikke tåler at kranene raskt skrur av. Særlig i vinterkalde vassdrag må de gis tid til å holde tritt med synkende vannstand. Synker den for raskt blir lakseungene liggende på tørt land og dør. Slikt er observert i flere vassdrag de siste årene og flere kabler og mer effektkjøring kan føre til økte skader på villaksen.

Villaksen er landets viktigste symbolart for ren og frisk vassdragsnatur, den betyr mye for verdiskaping, rekreasjon, bolyst og kultur. I tillegg har den en stor egenverdi og vi har et internasjonalt ansvar for å ta vare på den. Vannkraftutbygginger har tidligere utryddet og svekket flere villaksbestander.

Vindkraftutbygginger møter ofte motstand og stadig flere i klimadebatten peker derfor på mer vannkraft. Debatten er viktig, sørg bare for at villaksen blir en del av den.

Tone Løvold
Seniorrådgiver

Frode Staldvik
Daglig leder

Kunnskapssenter for laks og vannmiljø